

IV. Лінгвістика тексту. Стилiстичнi та контекстуальнi вияви лексичних i граматичних одиниць

6. Dictionnaire Larousse : définitions, expressions, synonymes & antonymes, difficultés, citations [Електронний ресурс]. – Режим доступу до словника : http://www.lexilogos.com/francais_langue_dictionnaires.htm
7. Platten D. The impact of the contemporary roman noir [Електронний ресурс] / Michael Bishop, Christopher Elson // French prose in 2000. – Rodopi, 2002. – 272 p. – Режим доступу до книги: <http://books.google.ru/books?id=7XXnRMw1qqMC&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false>
8. Stott C. A. Belleville rouge, belleville noir, belleville rose : représentation d'un quartier parisien depuis le Moyen Age jusqu'à l'an 2000 / Carolyn Anne Stott. – The univ. of Adelaide. South Australia. – 2008. – 376 p.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

1. *BO* : Pennac D. Au bonheur des ogres / D. Pennac. – P. : Editions Gallimard, 1985 – 288 p.
2. *FC* : Pennac D. La fée carabine / D. Pennac. – P. : Editions Gallimard, 1987 – 340 p.
3. *MM* : Pennac D. Monsieur Malausène / D. Pennac. – Paris : Editions Gallimard, 1995. – 648 p.

Ермоленко І. Применение методов лингвопоэтического анализа художественного текста на примере анализа детективных романов Даниэля Пеннака.

В статье обозначены научные методы, которые были применены для лингвопоэтического исследования детективных текстов Даниэля Пеннака. Особое внимание сосредоточено на методике трехуровневого лингвопоэтического анализа художественного текста, которая заключается в поэтапном раскрытии функционирования стилистически маркированных единиц в текстовой ткани детективных произведений Даниэля Пеннака на семантическом, метасемиотическом и метаметасемиотическом уровнях. Приведены примеры применения приемов компонентного, контекстуально-ситуативного, и интерпретационного анализа лексических единиц в детективном тексте. Описана методика лингвостилистического анализа на примере исследования авторской модальности и тональности текста, в частности для идентификации тропов при определении средств создания иронической тональности детективных текстов, а также для раскрытия модальных имплицитных смыслов, заложенных в тексте. Определены принципы комплексного лингвистического анализа, который заключается в интеграции различных техник и приемов исследования текста для достижения наиболее эффективного анализа.

Ключевые слова: трехуровневый лингвопоэтический анализ, детективный текст, компонентный анализ, контекстуально-ситуативный анализ, интерпретационный анализ, лингвостилистический анализ.

Yermolenko I. Application of the Methods of Linguopoetic Analysis of a Literary Text on the Example of the Analysis of the Detective Novels of Daniel Pennac.

The article describes the scientific methods that have been applied to the linguopoetic investigation of the detective texts of Daniel Pennac. Particular attention is focused on the three-level procedure of the linguopoetic analysis of a literary text, which is the gradual disclosure of the functioning of stylistically marked units in the text tissue of the detective novels of Daniel Pennac on the semantic, metasemiotic and metametaseiotic levels. Are given the examples of application of the techniques of the componential, contextual-situational and interpretative analysis of lexical units in the detective text. It is described the technique of the linguostylistic analysis on the example of the study of the author's modality and tonality of the text, in particular in order to identify the tropes for determining the means of creating the ironic tonality of the detective texts, and to uncover the modal implicit meanings set forth in the text. Are defined the principles of complex linguistic analysis, which involves the integration of various techniques and methods of the text study in order to achieve the most effective analysis.

Key words: three-tiered analysis linguopoetic analysis, detective text, componential analysis, contextual-situational analysis, interpretative analysis linguostylistic analysis.

Статтю рекомендовано до друку
доктором філологічних наук, завідувачем кафедри романської філології
Київського національного лінгвістичного університету
О.М. Кагановською

Ірина Зорницька
(Житомир)

УДК 811.111-26

ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНІ ЗАСОБИ ГІБРИДИЗАЦІЇ ФАНТАСТИЧНИХ ПІДЖАНРІВ У ОПОВІДАННІ Н. ГЕЙМЕНА "A STUDY IN EMERALD"

У статті аналізуються лінгвостилістичні особливості оповідання Н. Геймена "A Study in Emerald", які уможливають гібридизацію художніх традицій альтернативної історії та «лавкрафтівських жахів» як піджанрів фантастичної літератури, а також, меншою мірою, канонів детективного оповідання в межах єдиного тексту. Стверджується, що в ході такого

процесу відбувається взаємне збагачення та поглиблення кожної з вищезгаданих жанротворчих складових, яке в більшості випадків досягається за рахунок одночасної актуалізації вживаних автором лінгвостилістичних засобів у кількох системах жанрово-поетичних координат. Серед конкретних типів лінгвостилістичних засобів, які найчастіше використовуються письменником із цією метою, дослідниця особливо виокремлює оніми, алюзії, графо-фонетичні засоби стилістики, гру слів, а також вживання звичних лексичних одиниць у прямому значенні в максимально нетипових, «неможливих» контекстах.

Ключові слова: фантастика, гібридизація, альтернативна історія, детектив, онім, алюзія, гра слів.

Постановка проблеми. Актуальність теми даного дослідження детермінована об'єктивним зростанням ролі та місця фантастичної літератури в сучасному літературному процесі. При цьому характерною ознакою такої еволюції статусу сучасної фантастики, на нашу думку, є переінтерпретація усталеної ієрархії її піджанрів. На відміну від традиційного підходу до оцінки художнього значення конкретних фантастичних творів, у межах якого лише наукова та «соціальна» фантастика розглядалися як складові «високої» літератури, починаючи з останньої третини минулого століття саме «низькі» піджанри фантастики несподівано голосно заявили про себе та здобули велику популярність серед найширших кіл читачів. Зокрема, у якості конкретних проявів вищезгаданої тенденції можна розглядати твори Дж. Р. Р. Толкіна, Г. Ф. Лавкрафта, С. Кінга, Дж. Роулінг, У. Ле Гуїн, Р. Желязни, М. Шейбона, С. Лук'яненка, М. і С. Дяченків та багатьох інших авторів.

Одним із наслідків такої раптової зміни пріоритетів стала деяка неготовність відповідних дисциплін літературознавчого циклу відреагувати на неї з належною вичерпністю та оперативністю. Зокрема, попри наявність численних праць таких вітчизняних та зарубіжних науковців як Д. Лопухов, Н. Макшеева, В. Беренкова, О. Лугова, Н. Ткаченко, Т. Чернишова, В. Чумаков, R. Nagel, Z. Shavit та багатьох інших, значна кількість рис, які властиві фантастичній літературі, описані лише «в першому приближенні». Це особливо стосується проблеми класифікації численних піджанрів сучасної фантастики, у тому числі в контексті їх нерідкої гібридизації, а також сукупності лінгвостилістичних засобів, які переважно притаманні кожному з них.

З огляду на це, **об'єктом** нашого дослідження є вищезгадана гібридизація піджанрів сучасної фантастичної літератури, а **предметом** дослідження - лінгвостилістичні особливості конкретного фантастичного твору, за допомогою яких вона реалізується. **Матеріалом** дослідження слугує текст оповідання Н. Геймена "A Study in Emerald".

Виклад основного матеріалу дослідження. У жанровому відношенні досліджуваний твір являє собою виразно гібридне утворення, яке водночас відповідає художнім канонам детективного оповідання, альтернативної історії та «лавкрафтівських жахів» (міфи Ктулху), які, на нашу думку, можуть водночас розглядатися і як піджанр літератури жахів, і як піджанр фантастики. Сюжет оповідання розгортається у «вікторіанській» «Англії» XIX ст., в альтернативній реальності, специфіка якої детермінована фактом перемоги Великих Древніх (the Great Old Ones) над людством за сімсот років до того та узурпації ними влади шляхом утворення власних королівських династій. Як і передбачають порівняно реалістичні жанрові традиції детективу і альтернативної історії, така відверто фантастична картина постає перед читачем не відразу, а поступово. Автор змушує створюваний ним текст немов повільно «мутувати» прямо на очах у читача, - адже почавши читати черговий детектив холмсівського циклу, який, до того ж, містить упізнавані деталі злочинів Джека-Різника, він поступово розуміє, що насправді читає альтернативну історію, а ще згодом усвідомлює, що, врозріз із канонами останньої, реалістичність оповіді мінімізується, «альтернативність» зображуваних подій стає досить умовною, а серед персонажів з'являються виразно фантастичні типи, що, у своїй сукупності, перетворює текст на зразок «лавкрафтівських жахів» і лише наприкінці оповідання всі вищезгадані жанрові елементи зливаються в єдиний акорд. Така специфічна трансформація уможливорюється з огляду на використання письменником значної кількості лінгвостилістичних засобів, які - за своєю природою або внаслідок специфіки їх контекстуального вживання - водночас співвідносяться з більш ніж одним жанром з-поміж вищезгаданих, а також з огляду на підпорядкування всього масиву таких засобів завданню максимального посилення ефекту обманутого очікування [1, с.89].

Серед конкретних лінгвостилістичних засобів, уживаних автором із вищезгаданою метою, виокремлюємо:

1) Оніми. Як слушно зазначають дослідники альтернативної історії, «альтернативно-історичний світ лише частково вигаданий, його базова частина повинна бути впізнаваною напряму або з незначними видозмінами» [2, с. 144]. Один із найбільш розповсюджених способів «прив'язки» вигаданої частини художнього світу до реальності в її авторському сприйнятті («базової частини») полягає у використанні численних різновидів справжніх та вигаданих онімів, які дозволяють досить наочно і переконливо змодельовати ту чи іншу версію альтернативної реальності. Інакше кажучи, оніми задають загальну просторово-часову (назви країн, уживаних способів літочислення, історичних подій тощо) та ідеологічну (імена божеств, вождів, назви священних книг або основоположних праць) парадигму створюваного автором світу, на тлі якої в подальшому розгортається відповідний сюжет. При цьому, однак, навіть вигадані конкретним автором оніми здебільшого так чи інакше перегукуються зі справжніми, у такий спосіб підкреслюючи альтернативність, однак не абсолютну «інакшість» змальовуваного світу - так, у класичному псевдодокументальному фільмі “CSA: the Confederate States of America” фігурують, у тому числі, такі оніми як the Cotton Curtain на противагу реальному the Iron Curtain, вигадана реклама цигарок “Niggerhair” використовує ковбойські мотиви реальної реклами бренду “Marlboro” тощо.

Натомість у досліджуваному тексті спостерігаємо дещо іншу ситуацію, коли поряд із реальними (в т. ч. «вторинно-реальними» - запозиченими з широко відомих реальних та реалістичних літературних творів) або лише частково вигаданими «альтернативно-історичними» онімами, які задають первинні просторово-часові та сюжетно-жанрові координати, читач через деякий час стикається із повністю фантастичними онімами, які запозичені з міфів Ктулху та ніяк не співвідносяться з реальністю у вищезгаданому розумінні. Наприклад, реальні оніми: Afghanistan, England, London, Whitehall, Her Majesty Victoria, Prince Albert, Scotland Yard, the East End, Baker Street, Inspector Lestrade та ін.; «альтернативно-історичні» оніми: New Albion (державне утворення, яке виникло як альтернативне щодо Британської імперії), the Star of Albion (назва газети), Queen Victoria *Gloriana* (пор. справжнє ім'я королеви - *Alexandrina* Victoria, а також пропонувану автором мотивацію імені: “She was called Victoria, because she had beaten us in battle, seven hundred years before, and she was called Gloriana, because she was glorious, and she was called the Queen, because the human mouth was not shaped to say her true name” [3]); повністю фантастичні оніми: the Black One of Egypt, the Ancient Goat, Parent to a Thousand, He Who Presides over the New World, the White Lady of the Antarctic Fastness тощо.

2) Контекстуально «неможливе» слововживання, яке продукує ефект обманутого очікування. Специфіка даного різновиду застосовуваних автором лінгвостилістичних засобів полягає в тому, що вживання відповідних лексем у «неправильному» контексті активізує не так мислення читача, який намагається зрозуміти авторський натяк (у цьому випадку маємо осмислене вживання слова у переносному значенні), як його фантазію, оскільки певним чином «зрозуміти» специфіку авторського слововживання з позицій здорового глузду видається за неможливе. Оскільки, як зазначалося вище, піджанр альтернативної історії не пориває з зовнішньою реалістичністю, поступове накопичення прикладів такого типу поступово створює ефект повного відриву від логіки та реальності, як і передбачають канони «лавкрафтівських жахів». Наприклад: “The place that *leech-like mouth* had touched me was tattooed forever, *frog-white*, into the skin of my now-withered shoulder”; “There was a word, written in capitals, *in green blood*, on the faded yellow wallpaper, some little way above Lestrade’s head”; “My dear Lestrade. Please give me some credit for having a brain. The corpse is obviously *not that of a man - the colour of his blood, the number of limbs, the eyes, the position of the face*, all these things bespeak the blood royal”; “The Queen’s consort, Prince Albert, was a big man, with an impressive handlebar moustache and a receding hairline, *and he was undeniably and entirely human*” [3] тощо.

3) Алюзії, у тому числі й специфічні «альтернативно-історичні» алюзії, під якими ми розуміємо не відсилання читача до певного загальновідомого літературного чи історико-культурного факту, який дає ключа до розуміння чого-небудь, а, навпаки, своєрідне «очуження алюзії», тобто використання автором відповідних онімів, відвертих або прихованих цитат,

стилізації тощо по суті безвідносно до змісту тих творів, образів або ідей, з якими вони асоціюються. При цьому, як і в попередньому випадку, така невідповідність викликає здивування та генерує потужний ефект обманутого очікування.

Алюзії традиційного типу переважно використовуються письменником з метою створення та підтримання стилізації під детектив вікторіанської доби, а також при зверненні до міфології Ктулху. Найбільш завуальованими є «вайтчепельські» алюзії: так, опис місця злочину, де в чому нагадує картину вбивства останньої «канонічної» жерстви лондонського маніяка, Марі Джейн Келлі, контраст між високим титулом та хворобливими пристрастями Франца Драго натякає на одного з гіпотетичних підозрюваних у справі Джека-Різника, божевільного аристократа з хворобливими потягами, натомість справжній убивця, “the good doctor ... with his knives”, асоціюється з іншим гіпотетичним підозрюваним, лікарем-хірургом, наявна в тексті Геймена і згадка про “catch-me-if-you-can taunt”, які у великій кількості отримувала поліція в період активності історичного вбивці, тощо. Натомість алюзії конан-дойлівського та лавкрафтівського циклів представлені значно ширше та відіграють набагато важливішу роль у досліджуваному тексті. Особливо ефектною є кінцівка оповідання, коли алюзії починають різко суперечити позірній логіці сюжету. Так, виявляється, що в альтернативній реальності роль детектива та його помічника-літописця перебрали на себе професор Моріарті та полковник (у Геймена - «майор») Моран, а злочинцями (чи, скоріше, борцями проти тиранії Великих Древніх) є Шерлок Холмс і доктор Вотсон. Про це свідчать численні авторські натяки, які є досить очевидними для любителів «холмсіани»: так, змальований Гейменом детектив є автором праці “The Dynamics of an Asteroid”, яку, за Конан-Дойлом, написав професор Моріарті [4 : 308], його помічник неодноразово згадує про те, що в минулому був улучним стрільцем, у розмові з підозрюваним він фігурує під іменем “Mister Sebastian”, а текст оповідання підписаний ініціалами SM, натомість їхній головний опонент носить - імовірно, вигадане - прізвище Vernet (у Конан-Дойла бабуся Холмса була сестрою французького художника Vernet [4 : 785]), він колись вів листування з Моріарті під прізвищем Sigerson (згадується в оповіданні “The Empty House” як один із псевдонімів героя [4 : 855]), тоді як його напарник виявляється “tentatively identified as a former military surgeon named John (or perhaps James) Watson”. Крім того, заключні рядки оповідання містять згадку про “the recent events in Russia”, під якими, з огляду на вигадану дату написання тексту - 1881 р., слід, імовірно, розуміти вбивство борцями за свободу людства (пор. «народовольцями») ще одного з Великих Древніх - the Czar Unanswerable, Олександра II.

«Альтернативно-історичні» алюзії переважно репрезентовані згадками про відомих історичних або вигаданих осіб, які у створеній автором реальності діють не зовсім так, як їхні прототипи, причому алюзії такого типу, фактично, виконують суто декоративну функцію та не відіграють жодної ролі в розгортанні сюжету. Так, текст досліджуваного оповідання оздоблений стилізованими оголошеннями, які у формі постмодерністської гри натякають на стівенсонівського доктора Джекіла, валаського князя Влада Цепеша (Дракулу), Віктора Франкенштейна з відомого роману Мері Шеллі, Джека-стрибунця з вікторіанського фольклору тощо. Наприклад: “At Long Last Doctor Henry Jekyll is proud to announce the general release of the world-renowned **“Jekyll’s Powders”** for popular consumption. No longer the province of the privileged few. **Release the Inner You!** For Inner and Outer Cleanliness! **TOO MANY PEOPLE**, both men and women, suffer from **CONSTIPATION OF THE SOUL!** Relief is immediate and cheap - with Jekyll’s powders! (*Available in Vanilla and Original Mentholatum Formulations.*)” [3].

4) Графо-фонетичні засоби, специфіка застосування яких у досліджуваному тексті детермінована двома взаємовиключними жанротворчими тенденціями. З одного боку, застосовувані автором графо-фонетичні засоби слугують для посилення ефекту реалістичності тексту (оформлення сторінок електронного видання як стилізованих шпальт старої газети з характерними заголовками, логотипами, рекламними повідомленнями тощо, імітація німецького акценту принца Альберта тощо), а з іншого боку вони ж використовуються для передачі характерної «нелюдської» вимови міфологічних персонажів. Наприклад: “The Queen is most upset,” he said. He had an accent. He pronounced his S’s as Z’s: Mozt. Upzet” [3] та, відповідно: “*Thizsz muzzst be zsolved. The words came from the shadows. “Indeed ma’am,” said my friend. A limb squirmed and pointed at me. Zstepp forward”* [3].

5) Гра слів, яка вибудована довкола різних можливих значень напису Rache, що, як і у випадку з конан-дойлівським «Етюдом у багряних тонах», посідає важливе місце в розгортанні сюжету. Як і у вищезгаданому тексті, найпростіша версія, яку висуває інспектор Лестрейд, полягає в тому, що “Rache” слід читати як “Rachel”: “Obviously he was going to write Rachel, but he was interrupted. So - we must look for a woman...” [3]. Натомість неофіційний помічник інспектора, на відміну від конан-дойлівського Холмса, пропонує не одне, а декілька альтернативних тлумачень: “Inspector. Your quest for Miss Rachel may prove fruitless. Among other things, Rache is a German word. It means revenge. Check your dictionary. There are other meanings” [3]. Урешті правильними виявляються одразу декілька інтерпретацій (“The Prince was killed by a rache - it’s an old term for a hunting dog, Inspector, as you would know if you had looked in a dictionary. It also means revenge. And the hunter left his signature on the wallpaper in the murder-room, just as artist might sign a canvass” [3]), що немов іще раз фокусує в єдиній точці весь спектр жанрового різноманіття аналізованого тексту.

Висновки дослідження та перспективи подальших наукових розвідок. Таким чином, у результаті гібридизації художніх канонів детективного оповідання, з одного боку, а також альтернативної історії та «лавкрафтівських жахів» як піджанрів фантастичної літератури, з іншого боку, в системі поетики твору Н. Геймена “A Study in Emerald” відбувається взаємне збагачення та поглиблення кожної з вищезгаданих жанротворчих складових, що в більшості випадків досягається за рахунок одночасної актуалізації вживаних автором лінгвостилистичних засобів у кількох системах жанрово-поетичних координат. Серед конкретних типів лінгвостилистичних засобів, які найчастіше використовуються письменником із цією метою, варто особливо виокремити оніми, алюзії, графо-фонетичні засоби стилістики, гру слів, а також вживання звичних лексичних одиниць у прямому значенні в максимально нетипових, «неможливих» контекстах. Продовження досліджень із систематизації конкретних лінгвостилистичних засобів, які застосовуються різними авторами в контексті гібридизації численних нових та порівняно малодосліджених піджанрів сучасної популярної літератури, є, на нашу думку, одним із актуальних завдань сучасної філологічної науки. До розгляду окремих аспектів цієї проблеми ми плануємо звернутися в наступних публікаціях.

ЛІТЕРАТУРА

1. Риффатер М. Критерии стилистического анализа / М. Риффатер // Новое в зарубежной лингвистике. - М.: Прогресс, 1980. - С. 69 - 97.
2. Полухина Я. П. Авторская модель альтернативной картины мира и ее языковая реализация в произведениях Хольма ван Зайчика / Я. П. Полухина // Филологические науки. Вопросы теории и практики. – Тамбов : Грамота, 2014. – №1 (31) : в 2-х ч. – Ч. 1. – С. 143–147.
3. Gaiman N. A Study in Emerald [Digital Resource] / N. Gaiman. - Access mode: <http://www.neilgaiman.com/mediafiles/exclusive/shortstories/emerald.pdf>
4. Conan Doyle A. The Complete Stories of Sherlock Holmes / A. Conan Doyle. - London: Wordsworth Editions, 2007. - 1408 p.

Зорницкая И. В. Лингвостилистические средства гибридации фантастических поджанров в рассказе Н. Геймена “A Study in Emerald”. В статье анализируются лингвостилистические особенности рассказа Н. Геймена “A Study in Emerald”, делающие возможной гибридизацию художественных традиций альтернативной истории и «лавкрафтовских ужасов» как поджанров фантастической литературы, а также, в меньшей степени, канонов детективного рассказа в рамках единого текста. Утверждается, что в ходе подобного процесса происходит взаимное обогащение и углубление каждой из вышеупомянутых жанровых составляющих, которое в большинстве случаев достигается за счет одновременной актуализации используемых автором лингвостилистических средств в нескольких системах жанрово-поэтических координат. Среди конкретных типов лингвостилистических средств, чаще всего используемых писателем с этой целью, исследователь особенно выделяет онимы, аллюзии, графо-фонетические средства стилістики, игру слов, а также употребление привычных лексических единиц в прямом значении в максимально нетипичных, «невозможных» контекстах.

Ключевые слова: фантастика, гибридизация, альтернативная история, детектив, оним, аллюзия, игра слов.

Zornytska I. V. The Linguostylistic Means of the Hybridization of Fantastic Sub-Genres in N. Gaiman's Short Story "A Study in Emerald". The article analyses the linguostylistic peculiarities of N. Gaiman's short story "A Study in Emerald" allowing to carry out the hybridization of the artistic traditions of alternate history and 'Lovecraft's horrors' as sub-genres of fantastic literature and, to a lesser extent, the canons of detective story within a single text. It is maintained that in the course of such a process the mutual deepening and enrichment of each of the above-mentioned genres is accomplished resulting, in the majority of cases, from simultaneous actualization of the linguostylistic means employed by the author in several 'coordinate systems' of genres and corresponding poetic manners. As particular types of the linguostylistic means most frequently used by the author to this end, the researcher specially singles out onyms, allusions, phonetic and graphical stylistic means, puns as well as the use of ordinary lexical units in their direct meanings in most untypical, 'impossible' contexts.

Key words: fiction, hybridization, alternative history, detective story, onym, allusion, pun.

Сергей Панченко
(Днепропетровск)

УДК 070: 004 + 392 + 175 / 177

РАЗВЛЕКАТЕЛЬНЫЙ ДИСКУРС И ЕГО СВОЙСТВА

В данной статье в общем виде ставится проблема выделения такого особого вида дискурса, как дискурс развлекательный в аспекте описания его свойств. Данная проблема находится в русле важнейших лингвистических исследований, поскольку развлекательный дискурс важен не только для сферы досуга, но и как средство воздействия на общество. Изучение проблем развлекательной коммуникации представляет интерес для социальных наук, психологии и лингвистики. На сегодняшний день развлекательный дискурс исследован, на наш взгляд, недостаточно глубоко, что связано в первую очередь с не так давно начавшимся развитием области разнообразия его форм на телевидении и в сети Internet. Развлекательный дискурс имеет определенных коммуникантов и определенные темы, то есть представляет собой совокупность текстов, объединенных архитемой развлечения и реализованных в телевизионном пространстве, предполагающем интерактивное общение коммуникантов. В рамках развлекательного дискурса можно выделить организующую коммуникативную стратегию, стратегию социализации и стратегию карнавализации. Развлекательный сегмент телевидения состоит таких групп: игровые программы, музыкальные и юмористические программы, среди признаков которых наиболее яркими являются интерактивность, полижанровость, политемность, значение профессионализма ведущего, стремление удовлетворять психологические потребности аудитории и соответствовать ее лимиту времени. Типичные свойства развлекательного дискурса ярко проявляются в дискурсе КВН.

Ключевые слова: дискурс, развлекательная функция, телевизионный дискурс, языковая игра, стратегия, жанр.

Постановка проблемы. В данной статье в общем виде ставится проблема выделения такого особого вида дискурса, как дискурс развлекательный в аспекте описания его свойств. Данная проблема находится в русле важнейших лингвистических исследований, поскольку развлекательный дискурс важен не только для сферы досуга, но и как средство воздействия на общество. Изучение проблем развлекательной коммуникации представляет интерес не только для социальной философии и психологии, но и лингвистики (в частности, для социолингвистики, прагмалингвистики и лингвистики текста).

Анализ последних публикаций. На сегодняшний день развлекательный дискурс исследован, на наш взгляд, недостаточно глубоко, что связано в первую очередь с не так давно начавшимся развитием области разнообразия его форм на телевидении и в сети Internet. В большей степени с позиций психо- или социолингвистического подхода исследуются отдельные жанры развлекательного дискурса: КВН, различные шоу – теоретическая же часть представлена в ряде диссертаций либо разрозненно в отдельных статьях, зачастую существующих только в электронном виде. Среди русскоязычных исследователей, занимающихся проблемами изучения развлекательного дискурса можно выделить С. Н. Ильченко, О. Н. Косюк, В. З. Санникова и